

บทที่ 6

ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นได้
3. สามารถปรับแก้ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดได้

เนื้อหา

1. แนวคิดของความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น
2. ความสัมพันธ์ระหว่างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น
3. การปรับแก้ความเที่ยงตรง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. บรรยาย
2. ซักถามระหว่างบรรยาย
3. แบบฝึกหัดจากใบงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นใส
2. เอกสารประกอบการสอน
3. ใบงาน

การวัดผล

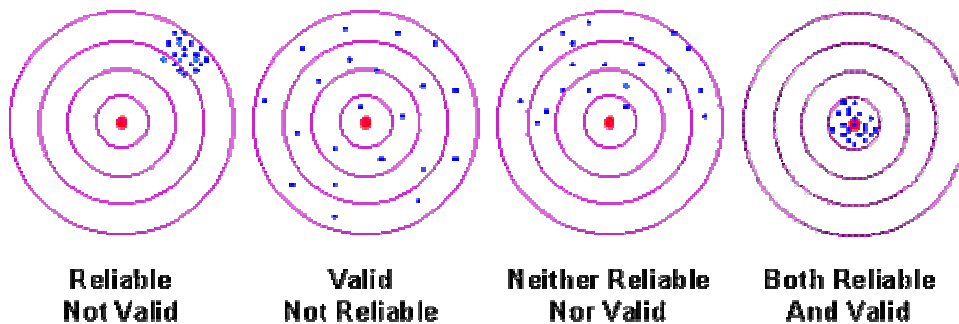
1. สังเกตความตั้งใจขณะบรรยาย
2. สังเกตการตอบคำถามของผู้เรียน
3. ตรวจสอบผลงานแบบฝึกหัด

แนวคิดของความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

เรามักจะคิดถึงคำว่า Reliability และ Validity แยกส่วนจากกันอยู่เสมอ แต่ในความเป็นจริงแล้วคำศัพท์ทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กัน เราจะแสดงวิธีการคิด 2 แบบที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Reliability และ Validity ดังนี้

วิธีที่ 1

เราจะใช้เกมปาเป้าแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Reliability และ Validity โดยใช้ศูนย์กลางของเป้านั้นคือสิ่งที่เราพยายามจะวัด ให้จินตนาการว่า เด็กแต่ละคนที่ถูกเราวัดคือการที่เราไปตีเป้า ถ้าเราวัดสิ่งนั้นของแต่ละคนได้อย่างถูกต้องจริง ๆ ก็คือเราปาได้ตรงศูนย์กลางของเป้า แต่ถ้าวัดไม่ตรงแสดงว่าเราพลาดจากศูนย์กลางของเป้า

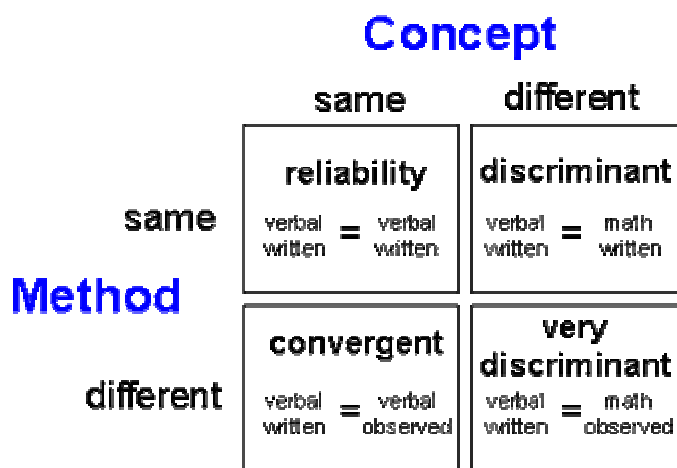

ในรูปภาพข้างต้นแสดงสถานการณ์ทั้งหมดที่เป็นไปได้ ในเป้าแรก การปาเป้าจะปาได้ สอดคล้องแต่ไม่ตรงศูนย์กลางของเป้า นั่นคือการวัดมี Reliability แต่ไม่มี Validity (คือมีความ สอดคล้องแต่ผิดเป้าหมาย) ในเป้าที่สอง แสดงการปาเป้าที่ไม่สอดคล้องกันจนกระจายไปทั่วทั้ง เป้า นาน ๆ จึงจะถูกใจกลางของเป้าสักครั้งหนึ่ง ในกรณีนี้จะมี Validity อยู่เล็กน้อย แต่ไม่มี Reliability เป้าที่สามแสดงกรณีที่ปาเป้ากระจายออกไปในส่วนหนึ่งส่วนใดของเป้าและไม่ถูกจุด ศูนย์กลางของเป้า การวัดในกรณีนี้ไม่มีทั้ง Reliability และ Validity ในเป้าสุดท้าย เราจะเห็น "โรบิน ฮูด" ที่สามารถปาเป้าได้ถูกจุดศูนย์กลางของเป้าและการปาแต่ละครั้งมีความสอดคล้องกัน การวัดนี้แสดงว่ามีทั้ง Reliability และ Validity

วิธีที่ 2

อีกวิธีหนึ่งเราจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Reliability และ Validity โดยรูปภาพ ข้างล่าง ในที่นี้เราจะสร้างเป็นตาราง 2x2 แนวสดมภ์ (Column) ของตารางจะแสดงถึง Concept ที่ต้องการวัดว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกัน และในแนวแถวจะแสดงวิธีการวัดว่าเหมือนกันหรือ

แตกต่างกัน ในรูปภาพสมมติว่ามี Concept ที่ต้องการวัดอยู่ 2 Concept คือการวัดความสามารถทางภาษา และการวัดความสามารถทางตัวเลข ยิ่งกว่านั้นสมมติว่าใช้วิธีการวัดที่แตกต่างกัน 2 วิธี คือใช้การสอบโดยเขียนตอบและการสังเกตโดยครู

ในเซลล์แรกข้างบนทางซ้ายจะแสดงการเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาด้วยวิธีการเขียนตอบ เราสามารถประมาณค่า Reliability ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาด้วยวิธีการเขียนตอบโดยใช้วิธี test-retest correlation คือการใช้แบบวัดฉบับเดียวกัน สอบซ้ำสองครั้งแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ หรืออาจจะใช้วิธี parallel forms คือการใช้แบบทดสอบคู่ขนาน หรือวิธี internal consistency measure คือการวัดความสอดคล้องภายใน เราสามารถประมาณค่าเซลล์แรกได้เป็น Reliability ของการวัด

ในเซลล์ข้างล่างซ้ายจะเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาด้วยวิธีการเขียนตอบและการสังเกตโดยครู แต่เราวัด Concept เหมือนกันด้วยวิธีการที่ต่างกัน ดังนั้นค่าที่ได้จากการเปรียบเทียบจะเรียกว่า Convergent Validity

ในเซลล์ด้านบนขวาแสดงการเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาและแบบทดสอบวัดความสามารถทางตัวเลขโดยใช้วิธีการเขียนตอบ ในกรณีนี้เราจะเปรียบเทียบ Concepts ที่แตกต่างกัน (ภาษา กับ ตัวเลข) และเราคาดหวังว่าค่าที่ได้จากการเปรียบเทียบระหว่าง Concept ที่แตกต่างกันควรมีค่าต่ำกว่าการเปรียบเทียบระหว่าง Concept ที่เหมือนกัน (เช่น ภาษา กับ ภาษา หรือ ตัวเลข กับ ตัวเลข) ดังนั้นเราจะต้องพยายามจำแนกระหว่าง Concepts ทั้งสองนี้และเราจะเรียกค่าที่ได้จากการเปรียบเทียบว่า Discriminant Validity

เซลล์สุดท้ายด้านล่างขวา จะเป็นการเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาด้วยวิธีการเขียนตอบและการวัดความสามารถทางด้านตัวเลขด้วยการสังเกตโดยครู จะเห็นว่าในเซลล์นี้จะเปรียบเทียบ 2 Concepts ที่แตกต่าง (ภาษา กับ ตัวเลข) ซึ่งค่าที่ได้ก็คือ Discriminant Validity แล้ว ก็ยังจะพยายามเปรียบเทียบวิธีการวัด 2 วิธีที่แตกต่างกันอีก (การเขียน กับ การ

สังเกตโดยครู่) ดังนั้นเราจะเรียกมันว่า very discriminant ซึ่งค่าที่ได้ควรจะต่ำกว่าเซลล์อื่น ๆ ทุกเซลล์

ทั้ง 4 เซลล์ข้างต้นสามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธี Multitrait-Multimethod ซึ่งเป็นกระบวนการในการประมาณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดจะมีค่าไม่เกินรากที่สองของค่าความเชื่อมั่น สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$\text{ความเที่ยงตรงที่เป็นไปได้สูงสุด} = \sqrt{\text{ความเชื่อมั่น}}$$

หรือ

$$r_{XY} = \sqrt{r_{tt}}$$

เมื่อ r_{XY} แทน ความเที่ยงตรงที่เป็นไปได้สูงสุดของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นเมื่อนำไปสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์

r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น

ตัวอย่างการคำนวณ

ครุคนหนึ่งได้สร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลและประมาณค่าความเชื่อมั่นได้ 0.73 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านฉบับนี้จะมี ความเที่ยงตรงที่เป็นไปได้สูงสุดไม่เกิน

$$\begin{aligned} r_{XY} &= \sqrt{0.73} \\ &= 0.85 \end{aligned}$$

การปรับแก้ความเที่ยงตรง

ในการวัดใด ๆ ก็ตามย่อมมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นเสมอ ในการหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดโดยนำเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นไปเปรียบเทียบกับเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์นั้น หากเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์มีความคลาดเคลื่อนสูง ส่งผลให้เครื่องมือที่เป็นเกณฑ์นั้นประมาณค่าความเชื่อมั่นได้ต่ำ ย่อมทำให้เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงต่ำ ดังนั้นจึงควรใช้วิธีการทางสถิติในการปรับแก้ค่าความเที่ยงตรงเพื่อให้เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงสูงขึ้น โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ปรับแก้โดยจัดความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากเครื่องมือที่เป็นเกณฑ์ มีสูตรดังนี้ (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. 2536)

$$r_{cc} = \frac{r_{XY}}{\sqrt{r_{YY}}}$$

- เมื่อ r_{cc} แทน ความเที่ยงตรงที่ปรับแก้แล้ว
 r_{XY} แทน ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น หรือ สหสัมพันธ์
 ระหว่างเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นกับเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์
 r_{YY} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์

ในกรณีที่เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความคลาดเคลื่อนสูงด้วย ส่งผลให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำ
 ย่อมทำให้เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงต่ำตามไปด้วย จึงควรปรับแก้ความคลาดเคลื่อน
 อันเกิดจากเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นและเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์ เพื่อให้ได้ค่าความเที่ยงตรงที่สูง
 ที่สุด โดยการใช้สูตรดังนี้

$$r_{cc} = \frac{r_{XY}}{\sqrt{r_{XX}r_{YY}}}$$

- เมื่อ r_{cc} แทน ความเที่ยงตรงที่ปรับแก้แล้ว
 r_{XY} แทน ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น หรือ สหสัมพันธ์
 ระหว่างเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นกับเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์
 r_{XX} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น
 r_{YY} แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์

ตัวอย่างคำนวณ

เครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความเชื่อมั่น 0.73 และเครื่องมือวัดที่ใช้เป็นเกณฑ์มีความ
 เชื่อมั่น 0.64 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นกับเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์มี
 ค่า 0.44 คำนวณหาความเที่ยงตรงโดยการปรับแก้ค่าความคลาดเคลื่อน

กรณีปรับแก้ความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์

$$\begin{aligned} r_{cc} &= \frac{0.44}{\sqrt{0.64}} \\ &= \frac{0.44}{0.8} \\ &= 0.55 \end{aligned}$$

กรณีปรับแก้ความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นและเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์

$$\begin{aligned} r_{cc} &= \frac{0.44}{\sqrt{(0.73)(0.64)}} \\ &= \frac{0.44}{0.68} \\ &= 0.65 \end{aligned}$$

ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นเดิมคือ 0.44 เมื่อขจัดความคลาดเคลื่อนในการวัดออกแล้ว ได้ค่าความเที่ยงตรง 0.55 เมื่อปรับแก้ความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือวัดที่เป็นเกณฑ์และ 0.65 เมื่อปรับแก้ความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้น ส่งผลค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีค่าสูงกว่าเดิม

หนังสืออ่านประกอบ

สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. (2536). *ทฤษฎีทางการทดสอบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Allen, Marry J. and Yen, Wendy M. (1979). *Introduction to Measurement Theory*. U.S.A. : Brooks/Cole Publishing Company.

Gulliksen, Harold. (1950) *Theory of MENTAL TESTS*. U.S.A. : John Willy & Sons, Inc.

Lyman, Howard B. (1963). *Test Scores and What They Mean*. U.S.A. : Prentice-Hall, Inc.

Trochin, William M. K. (1999). *Research Methods Knowledge Base*. (Online) Available : <http://trochim.human.cornell.edu/kb/>. Retrieved December, 2000.

Wainer, Howard and Braun, Henry I. *Test Validity*. U.S.A. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 1988.

คำถามท้ายบท

1. ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร
2. สามารถนำการปรับแก้ความเที่ยงตรงไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร